

Obsah

1 Úvod	9
2 Co je to ekologie?	11
2.1 Definice, zaměření a úkoly ekologie	11
2.2 Krátce z historie ekologie	12
2.3 Návaznost a dělení ekologie	13
2.4 Metody ekologie	14
2.5 Modelování ekologických procesů	14
3 Ekologické faktory – zdroje a podmínky existence	17
3.1 Vymezení a rozdělení ekologických faktorů	17
3.2 Ekologická valence	17
3.3 Ekologická nika	19
3.4 Nejdůležitější abiotické faktory	20
3.4.1 Světlo	20
3.4.2 Teplota	23
3.4.3 Vlhkost	28
3.4.4 Atmosférický tlak	30
3.4.5 Proudění vzduchu	31
3.4.6 Počasí a podnebí	31
3.4.7 Oheň	32
3.4.8 Obsah plynů	33
3.4.9 Reakce prostředí	34
3.4.10 Salinita	35
3.4.11 Obsah minerálních živin	36
3.4.12 Těžké kovy	38
3.5 Antropogenní faktory	38
3.5.1 Historický přehled působení člověka	38
3.5.2 Zemědělství, průmysl a jiné činnosti	41
3.5.3 Vznik kulturních rostlin a domestikace živočichů	42
3.5.4 Introdukce a repatriace	44
3.6 Prostředí – komplex faktorů	46
3.6.1 Biosféra a její členění	46
3.6.2 Obývaná prostředí	47
3.6.3 Vodní prostředí a jeho vlastnosti	48
3.6.4 Půda	49
3.7 Bioindikace	52
3.8 Adaptace	53
4 Populace	56
4.1 Vymezení, charakteristika a funkce populace	56
4.2 Velikost populace a její určování	56
4.3 Struktura populace	59
4.3.1 Prostorová struktura – disperze jedinců	59

4.3.2	Zastoupení pohlaví	60
4.3.3	Věková a velikostní struktura	61
4.3.4	Sociální struktura	62
4.4	Vztahy uvnitř populace	63
4.5	Dynamika populace	65
4.5.1	Natalita a mortalita	65
4.5.2	Typy růstu populace	66
4.5.3	Populační strategie	67
4.5.4	Populační cykly	69
4.5.5	Přirozená regulace početnosti populace	72
4.6	Migralita – stěhování a šíření populace	74
4.6.1	Migralita živočichů	74
4.6.2	Šíření populace rostlin	78
4.6.3	Invaze cizích druhů	79
4.7	Vztahy mezi populacemi	81
4.7.1	Amensalismus a alelopatie	81
4.7.2	Predace	83
4.7.3	Herbivorie, mycetofágie a bakteriofágie	88
4.7.4	Parazitismus a patogenie	89
4.7.5	Komensalismus	97
4.7.6	Protokooperace a mutualismus	97
4.7.7	Konkurence	100
4.8	Potravní vztahy	102
4.9	Antropogenní ovlivňování početnosti populace	108
4.9.1	Ochrana rostlin	108
4.9.2	Praktické využití bioregulace	110
4.9.3	Využívané populace	111
5	Biocenóza	115
5.1	Základní charakteristika a typy biocenóz	115
5.2	Důvody a metody studia biocenóz	116
5.3	Struktura biocenóz	117
5.4	Druhové bohatství	121
5.5	Kvalitativní a kvantitativní vlastnosti biocenóz	122
5.5.1	Abundance a biomasa	122
5.5.2	Frekvence, konstance a fidelita	123
5.5.3	Dominance	124
5.5.4	Diverzita a ekvitabilita	125
5.5.5	Koordinace	126
5.5.6	Druhovú podobnost	126
5.6	Dynamika biocenóz	127
5.6.1	Krátkodobé změny biocenózy	127
5.6.2	Dlouhodobé změny – sukcese	128
5.6.3	Klimax	130
5.7	Klasifikace biocenóz	132

6	Ekosystém	135
6.1	Charakteristika ekosystému	135
6.2	Fotosyntéza	136
6.3	Produktivita a produkce	137
6.4	Potravní řetězce	139
6.5	Tok energie	141
6.6	Ekologické pyramidy	143
6.7	Dekompozice	144
6.8	Koloběhy látek	144
6.8.1	Cyklus vody	145
6.8.2	Cyklus uhlíku	147
6.8.3	Cyklus dusíku	147
6.8.4	Cyklus fosforu	149
6.9	Stabilita ekosystému	149
6.10	Důležité ekosystémy a struktura jejich společenstev	153
6.10.1	Ekosystém les	153
6.10.2	Ekosystém louka	154
6.10.3	Ekosystém pole a agroekosystém	155
6.10.4	Ekosystém rybník	160
6.10.5	Ekosystém řeka	162
6.10.6	Srovnání přirozeného a antropogenního ekosystému	164
6.11	Biom	166
6.11.1	Vegetační pásma – zonobiomy	166
6.11.2	Azonální společenstva – pedobiomy	168
6.11.3	Azonální společenstva – orobiomy	171
7	Ochrana populací, společenstev a ekosystémů	175
8	Literatura	179
9	Rejstřík	181